

Kommuneplan 2018-2042

Samfunnsdelen

VEDTAK

Mars 2019

Innholdsfortegnelse

1. Kommunens visjon og verdier	3
2. Innledning.....	5
3. Overordnede forventninger til arealutviklingen	6
4. Satsninger for en bærekraftig samfunn- og tjenesteutvikling	8
4.1. Fremtidsrettet levemåte.....	8
4.2. Fremtidsrettet demokrati	13
4.3. Fremtidsrettet miljø.....	14
4.4. Fremtidsrettet samfunnsøkonomi.....	17
4.5. Fremtidsrettet mobilitet (samferdsel og digital infrastruktur).....	18
5. Kommuneorganisasjonen bak et bedre Nesodden.....	20
5.1. Fremtidsrettet organisasjon	20
5.2. Fremtidsrettet økonomiforvaltning.....	21

1. Kommunens visjon og verdier

Kommunens visjon er «Sammen skaper vi det gode livet». Vi har hatt samme visjon siden 2008. Kommunen, både som samfunn og organisasjon, skal kjennetegnes ved verdiene:

- bærekraftig
- fremtidsrettet
- likeverdig
- åpen

Verdien bærekraftig betyr at Nesodden

- legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og tjenesteutviklingen. Målene omfatter sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft
- er et allsidig samfunn hvor det leves fullstendige liv som rommer mange måter å leve og arbeide på og mange livsperspektiver
- er tett på storbyen, men grønn, vakker og landlig. Nesodden er urban og moderne med samhold og tradisjoner
- tar vare på sine unike naturkvaliteter i form av skog, strand og sjø. Enkel og nær tilgang til natur gir grunnlag for økt livsutfoldelse, lek, idrett og friluftsliv
- er bevisst de globale miljø- og klimautfordringene og offensiv for å redusere miljøbelastningen
- skal være foregangskommune i miljø og klimaarbeid

Verdien fremtidsrettet betyr at Nesodden

- fornyer og forbedrer sine tjenester, og forenkler tilgangen til dem
- er innbygger- og brukerorientert
- samordner og digitaliserer kommunale tjenester
- tilrettelegger for nye framtidsrettede arbeidsplasser og levemåter
- er åpne for nye ideer og ny teknologi
- er opptatt av medborgerskap som innebærer et fokus på innbyggernes deltakelse og ansvar i det sosiale og politiske fellesskapet

Nesodden er et inkluderende, tolerant og raust samfunn. **Verdien likeverdige betyr at alle**

- er like mye verdt, uavhengig av sosial status, økonomi, kjønn, seksuell legning, livssyn, etnisitet, funksjonsevne eller alder
- skal møtes på en respektfull og inkluderende måte
- skal ivareta mangfold og fellesskap

Verdien åpen betyr at Nesodden

- er tilgjengelig, inkluderende, imøtekommende, tillitsskapende og etterprøvbare
- har åpenhet i prosesser og besvarer henvendelser på en tydelig og lett forståelig måte
- har åpenhet mellom befolkning, media, politikere og medarbeidere

2. Innledning

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Planen består av en samfunnsdel og en arealdel med juridisk bindende arealbeskrivelse og planbestemmelser. Planperioden er 24 år, og perspektivet er enda lengre. Kommuneplanens samfunnsdel tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunene som organisasjon. Samfunnsdelen legger føringer for utformingen av kommuneplanens arealdel. Arealdelen konkretiserer arealbruk og forvaltning av naturressursene i et langsiktig perspektiv.

Nesodden er en bærekraftig kommune som vil bidra til FNs 17 bærekraftsmål; en global plan for å bekjempe ulikhet, sikre helse og utdanning og stoppe klimaendringene innen 2030. Gjennom kategorier som bærekraftige byer og samfunn, god helse, ansvarlig forbruk mfl., reflekterer FNs mål de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, sosiale forhold og økonomi. Målet for kommunen er å skape en bærekraftig samfunnsutvikling med god balanse mellom økonomisk og sosial utvikling og ivaretagelse av miljøhensyn. Inkludering av bærekraftmålene skal bidra til å knytte sammen globale og nasjonale utfordringer med det som er kommunepolitikk eller på annen måte innenfor det kommunen kan påvirke. Å lykkes krever et tett samarbeid mellom offentlig sektor, næringsliv, akademia og innbyggere.

Lokalsamfunnet skal bli bedre i stand til å møte endringer i miljø og samfunn. Menneskene som lever og jobber i kommunen skal oppleve den som enkel, effektiv, fleksibel og innovativ. Kommunen skal tiltrekke seg relevant arbeidskraft og kapital, og selv utdanne riktig kompetanse for fremtidens samfunn.

For å være bærekraftig og fremtidsrettet ser Nesodden hen til Smart samfunn/smart by-konseptet i kommuneplanens samfunnsdel. Bakgrunnen er at kommunen må

- styrke evnen til å håndtere samfunnsutfordringer som grønt skifte, demografiendringer og krav om digital transformasjon
- øke tilgangen på fornybar energi
- sikre kostnadseffektiv kommunal drift
- sikre attraktive tjenester for innbyggerne, både fra offentlige og private aktører
- skaffe flere arbeidsplasser i eksisterende og nye virksomheter. Vi må posisjonere oss for å få offentlige arbeidsplasser til kommunen

Det er ingen enhetlig definisjon på hva et smart samfunn/smart by er, men det er utviklet ulike modeller. Kommunen har i oppbyggingen av samfunnsdelen tatt utgangspunkt i kategoriene levemåte, miljø, økonomi, styring og mobilitet. Kategoriene er tilpasset egen kommune, og kan gjenfinnes i nasjonal og internasjonal tenkning.

Et av virkemidlene for å få et fremtidsrettet og bærekraftig samfunn er digitalisering. Digitalisering er utvikling- eller endringsprosesser som endrer arbeidsprosesser, organisering, regelverk eller teknologi og hvor IKT utgjør en sentral del. Viktig i digitaliseringsarbeidet er nettopp de tre dimensjonene i bærekraftbegrepet. Innbyggerne skal være i sentrum for samfunns-, tjeneste- og organisasjonsutviklingen. Samarbeid med innbyggere og andre aktører er derfor sentralt.

3. Overordnede forventninger til arealutviklingen

Forventet arealutvikling kombinerer prinsippene om bærekraftig utvikling med utbygging og bevaring i tidligere kommuneplans arealdel, samt statlige og fylkeskommunale føringer. Statlige og fylkeskommunale føringer legger klare begrensninger for kommunens utbyggingsmønster. Med utgangspunkt i dagens struktur på Nesodden er det et mål at

- 80 % av veksten fordeles likt mellom Tangen og Fagerstrand
- 20 % av veksten skal skje som vedlikeholdsvekst i grendene for å opprettholde gode bomiljøer. Denne veksten skal i størst mulig grad konsentreres til de vedtatte grendene i Nesodden som er Berger, Torvet, Jaer, Fjellstrand, Alværn og Bjørnemyr.

Tette, gode sentrum er en forutsetning for videre utvikling. Tangen styrkes som kommunens sentrum for handel, kultur og administrasjon. Kommunens lokalsenter i sør, Fagerstrand,

skal få en tydelig og fortettet struktur for å utgjøre et samlet og funksjonelt lokalsentrum der behovet for handel og service dekkes lokalt. Planen legger opp til vekstgrenser rundt Tangen sentrum og Fagerstrand lokalsenter. Vekstgrensene skal sikre at veksten skjer innenfra og ut. Avgrensingen har et langsiktig perspektiv. Sentrum innenfor indre vekstgrense, skal være ferdig utbygget før områder i ytre vekstgrense utvikles. Grendene skal opprettholde sin vitalitet gjennom foredling, ikke gjennom vekst. Fortetting og transformasjon gir et sterkere behov for å verne om grøntområder, kulturmiljøer, eksisterende boområder og 100-meterskoger. Naturområder må sikres, grønne korridorer med stier som gir tilgjengelighet internt i området og til marka må opprettholdes eller nyetableres.

Et aktivt næringsliv er en forutsetning for arbeidsplasser i egen kommune, og er positivt både for lokalsamfunnet og kommuneøkonomien. Den strategiske næringsplanen skisserer våre muligheter innen maritime næringer, kompetansenæringer, rehabilitering, kulturnæring, skog- og landbruk. Nesodden kommune skal satse på samarbeidsdrevet innovasjon med utbyggere og næringsliv. Dette vil bidra til at sentrum også for fremtiden er attraktivt for å bosette seg og etablere bedrifter. Sentrene må planlegges for å minimere unødvendig trafikk, samtidig som transportavhengige bedrifter beholdes i kommunen. Kommunen må ha rett virksomhet på rett sted. Både på Tangen og Fagerstrand skal det legges opp til handel og næring i kombinasjon med boligformål, urbane og grønne kvaliteter, attraktive byrom, møteplasser og utearealer. Stor grad av sambruk gir mange tilgang til de samme arealene, så etablering av offentlige anlegg skal gi slik gjensidig nytteverdi. Høye kvalitetskrav og god arkitektur skal bidra til stedsidentitet og positive opplevelser av sentrum og stimulere til aktivitet og bevegelse i hverdagen.

Ved å konsentrere veksten og bygge kompakt, styrkes grunnlaget for kollektivtransport samt sykkel og gange. En arealeffektiv fortetting vil begrense behovet for bil, og klimagassutslippene reduseres. Kommunen satser på et miljøvennlig kollektivtilbud som skal knytte kommunen med hovedsenter, lokalsenter og grendene til hovedstaden og Folloregionen. Nesodden kommunen er Norges fremste kollektivkommune på grunn av velfungerende transport med buss og båt. På den bakgrunn ønsker vi mer bruk av fjorden til kollektivtransport og gods, og at ansvarlige aktører sørger for en rask overgang til miljøvennlige fartøy. Klimavennlig kollektivtransport er en forutsetning for at kommunen når sine ambisiøse klimamål.

4. Satsninger for en bærekraftig samfunn- og tjenesteutvikling

4.1. Fremtidsrettet levemåte

Fremtidsrettet levemåte handler om trygghet for innbyggerne i alle livsfaser, en frisk befolkning og god folkehelse. Samfunnet har kulturfasiliteter, kulturtilbud og aktivt kulturliv, og det er gode bokkvaliteter og sosiale nettverk.

Nesodden har store potensialer innen velferdsteknologi og digitalisering av offentlige tjenester. Kommunen skal både ta i bruk ny teknologi som understøtter og forsterker brukernes livskvalitet, selvhjelpenhet, medbestemmelse og sikkerhet. Med et samfunn med flere eldre og en knapphet på omsorgsgivere, vil utviklingen i teknologi i flere sektorer være nødvendig for å kunne skape gode tjenester i framtiden. Barns helse ivaretas i dag både via helsestasjon og skolehelsetjenesten med helseundersøkelser og -opplysning, råd- og veiledning, vaksinasjon og foreldreveiledning.

En boligvekst på 150 boliger årlig vil gir et estimat på 600 nye boliger i perioden 2019 - 2023. Dette inkluderer et estimat på 140 omsorgsboliger og ca. 60 boliger for å dekke behovene i Boligsosial handlingsplan. Veksten i de første fire til fem årene er allerede kjent gjennom planlagte og pågående prosjekter. I kommende rullering bør muligheten for å justere veksten ned mot hundre boliger vurderes

Mål (slik vil vi ha det):	Strategier (slik gjør vi det):
Et levende lokalsamfunn på Nesodden	<ul style="list-style-type: none"> • Sentrumsområdene avgrenses tydelig, og veksten skjer innenfra og ut. • Befolkningsutvikling og infrastruktur tilpasses eksisterende grendestruktur. • Kommunen tilrettelegger for 150 nye boliger per år med variasjon i boligtype, boligstørrelse, eierform og pris. • Nyetableringer skjer i definerte sentrumsområder. Tangen sentrum videreutvikles som attraktivt kommunesentrum. Fagerstrand utvikles til lokalsenter. • Kommunen utformer offentlige bygg og uterom slik at de er inkluderende, og i tråd med nasjonalt regelverk. • Kommunen har fokus på økt livskvalitet.
Inkludering og tilrettelegging for alle	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalsamfunnet og organisasjonen handler ut fra at alle er like mye verdt, uavhengig av sosial status, økonomi, seksuell legning, livssyn, etnisitet, funksjonsevne og alder. • Kommunen sikrer grupper som har særskilte behov mulighet til deltakelse i samfunnet. • Kommunen sikrer mulighet for deltakelse i det digitale samfunn for alle. • Kommunen tar i større grad i bruk digitale hjelpemidler.
Utjevnete sosiale forskjeller	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen forebygger økonomiske ulikheter. Det utarbeides en strategi for å bekjempe barnefattigdom. • Kommunen legger til rette for sosiale møteplasser og transportmuligheter for alle.
Godt boligsosialt arbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen tilrettelegger aktivt i det boligsosiale arbeidet, og legger til rette for at ingen skal være bostedsløse. • Kommunen har differensierte boliger tilpasset ulike behov. • Kommunen utarbeider en strategi for «fra leie til eie».
En sunn befolkning med en livsstil som bidrar til god helse	<ul style="list-style-type: none"> • Bo- og oppvekstmiljøer fremmer folkehelse, miljø og stedsidentitet.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen, sammen med frivilligheten, øker kunnskapen i befolkning og skole om livsstil som bidrar til god helse. • Kommunen øker fokus på psykisk helsevern, og tilrettelegge for sosiale møteplasser som forebygger isolasjon. Det rettes særlig oppmerksomhet på grunnleggende tiltak innen aktivitet og ernæring for risikoutsatte. • Forebyggende arbeid i barnehage og skole prioriteres. • Kommunen øker sin vaksinasjonsgrad.
Bevaring av kommunens friluftsmuligheter	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen utvikler nærfriluftsområdene, og er bevisst balansen mellom urbane og grønne kvaliteter. • Kommunen kartlegger og verdsetter friluftsområdene og kulturminneverdier. • Kommunen videreutvikler og vedlikeholder kyststien, og øker allmennhetens tilgang til strender og strandsoner. Funksjonshemmede får bedret adgang. • Nesoddmarka og de grønne lungene bevarer. Naturen er tilgjengelig for hele befolkningen med utviklet stinettet og utsiktspunkter for gående og syklende. • Kommunen legger til rette for allmennhetens bruk av sjøen og strandsonen for rekreasjon.
Gode møteplasser, gode arenaer for kulturopplevelser og idrettsaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen utvikler sentrumsområder med utendørsaktiviteter for alle aldersgrupper. • Kommunen tilrettelegger for bevegelse og idrett med idretts- og friluftsanlegg tilpasset ulike aktiviteter og kommunens økonomi. • Kommunen styrker og utvikler arenaer for produksjon og opplevelse av kultur.
Tilfredsstillende samfunnssikkerhet og beredskap	<ul style="list-style-type: none"> • Beredskapen oppfylder myndighetskrav, baseres på risiko- og sårbarhetsanalyser og er tilrettelagt for effektivt å samvirke med samfunnets øvrige beredskap i fredstid og krig. • Beslutninger tas på grunnlag av beste tilgjengelige kunnskap om hendelser, skadepotensial og

	<p>kommunens samlede kompetanse, for å sikre effektiv og trygg gjennomføring av tiltak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beredskapstiltak som iverksettes, velges ut fra et behov for størst mulig skade- og risikoreduksjon for mennesker, miljø og samfunnsverdier og skal bygge på føre-var prinsippet.
Gode og tilpassede tjenestetilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen tilbyr samordnede helhetlige tjenester der det tenkes tverrfaglig. Brukerens behov er i sentrum. • Kommunen har brukeren i sentrum ved forbedring og utvikling av digitale løsninger. • For å oppnå god tjenestekvalitet, benytter kommunen digitalisering som et virkemiddel for innovasjon og økt produktivitet. • Offentlige tjenester oppleves som sammenhengende og helhetlige for brukerne, uavhengig av hvilke offentlige virksomheter som tilbyr dem. • Kommunen tilbyr effektive tjenester. • Kommunens eksterne og interne tjenester er brukervennlige og fleksible, bidrar til enklere arbeidsprosesser og bedre brukerdiallog. • Kommunen tilrettelegger for at innbyggere skal få veiledning om digitale offentlige tjenester. • Kommunen tar i bruk automatiserte løsninger som tar regelstyrte avgjørelser i saksbehandlingen, på de områdene der det foreligger forsvarlig teknologi for slike løsninger. • Kommunen innfører teknisk utstyr og selvgående maskiner som bistår i tjenestenes kjerneoppgave. • Byggesaksbehandling kommer på nett. • Kommunen vurderer samarbeid med andre kommuner eller kjøp av tjenester der dette gir økt kvalitet eller effektivitet.
Gode helse- og omsorgstjenester for alle	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen benytter tidlig innsats og helsefremmende tiltak. • Kommunen har brukerorienterte tjenester som preges av kunnskapsbasert praksis der trygghet, verdighet og mestring er førende.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen har godt utbygde omsorgstjenester, der økende behov møtes med økende tjenestetilbud. • Kommunen øker innbyggernes mulighet til å bo lengre i egen bolig ved å bedre samarbeidet mellom pårørende, frivillige og andre aktører. • Kommunen tar i bruk velferdsteknologi. • Kommunen øker samarbeidet med frivillig sektor.
Gode skole- og barnehagetilbud	<ul style="list-style-type: none"> • I skolen ivaretas alle elevers fem grunnleggende ferdigheter. • Barnehagene ivaretar barns behov for omsorg og lek og fremme læring innen alle barnehages fagområder. • Kommunen benytter tidlig innsats generelt og for enkeltbarn. • Kommunen jobber systematisk med tiltak som skaper et godt psykososialt oppvekstmiljø for barn og unge. • Kommunen anvender effektive og trygge kommunikasjonskanaler med foresatte.

4.2. Fremtidsrettet demokrati

Et fremtidsrettet demokrati handler om åpenhet og innbyggernes muligheter for aktiv medvirkning. Et godt fungerende demokrati forutsetter god kontakt mellom de folkevalgte og alle grupper av innbyggere og organisasjoner. Når befolkningen involveres i beslutningsprosessene før vedtakene fattes, får flest mulig anledning til å påvirke utviklingen i sitt nærmiljø og i kommunen. Prosessene skal foregå nær dem det gjelder, slik at muligheten for medvirkning blir reell.

Innbyggerne forventer at det tilrettelegges for gode tjenester og møteplasser, også digitale. Digitale tjenester og innkjøp skal gjøres med utgangspunkt i brukernes behov. Kommunen skal derfor ha en bevisst holdning til hvilke behov innbyggerne har og hvilken interaktivitet de ønsker.

Mål (slik vil vi ha det):	Strategier (slik gjør vi det):
Høyt engasjement i befolkningen	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen utvikler metoder og legger til rette for å fange opp engasjement og involvere innbyggere. • Kommunen lager strategier og kanaler for ungdomsmedvirkning og grupper som i dag er lite politisk aktive. • Kommunen er bevisst enklere språk i politikk og forvaltning. • Kommunen gir god og tilgjengelig informasjon om politiske møter og beslutninger
En mangfoldig og sterk frivillighet	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid og medansvar mellom kommunen og frivilligheten styrkes. • Lokalsamfunnet og kommuneorganisasjonen jobber sammen for å legge best mulig til rette for frivilligheten.
God medvirkning med åpenhet og dialog. Innbyggere, tjenestebrukere, organisasjons- og næringsliv kommer med innspill og påvirker Nesoddens utvikling i alle ledd	<ul style="list-style-type: none"> • Innbyggere, frivilligheten og andre samarbeidspartnere involveres i å utvikle kommunen. • Kommunen utvikler dialog og samarbeid med Nesodden Kulturråd. • Digital løsning for innbyggerdialog på alle plattformer er førstevalget. De digitale tjenestene skal være enkle å ta i bruk for alle aktører. Styrket digital kompetanse og deltakelse gir økt demokratisk deltakelse. • Brukerne kan enkelt melde avvik.

<p>Innbyggere, næringsliv, kulturliv og frivillighet får oppdatert og relevant informasjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informasjonen er relevant og forståelig for innbyggere og brukere. • Meroffentlighet utover lovkrav er i størst mulig grad etablert. • Innbyggere og næringsliv får innsikt i kommunal saksbehandling som vedrører dem via nettportaler og selvbetjeningsløsninger med universell utforming. • Politiske sakspapirer kommer samtidig til politikere og offentligheten. • Kommunen innfører automatiserte løsninger for økt tilgjengelighet. • Kommunen informerer aktivt.
--	--

4.3. Fremtidsrettet miljø

Fremtidsrettet miljø handler om at kommunen må tilpasse seg et klima i endring. Kommunen må ha en bærekraftig forvaltning av lokale, fornybare ressurser, samtidig som forurensning og skader på/tap av natur hindres. Klimagassutslipp kan reduseres gjennom å satse på fremtidsrettet arealplanlegging, nye energiformer og nullutslippsbygg. Kommunen skal etterstrebe en klimavennlig drift.

Mål (slik vil vi ha det):	Strategier (slik gjør vi det):
Redusere klimautslipp med 65 % innen 2030, sett fra 2017.	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalsamfunnet og organisasjonen arbeider kontinuerlig for at framtidens generasjoner kan vokse opp i et lokalsamfunn i økologisk balanse. • Kommunens forbruk av ikke fornybare ressurser reduseres. Kommunen legger til rette for at det skal benyttes mindre fossilt brensel og mer bio- og solenergi, grunnvarme og fjernvarme i kommunale bygg, næringsbygg og private boliger. • Kommunen tilrettelegger for å innføre fossilfri ferge og bussruter. Kommunen arbeider for at det etableres infrastruktur for ikke-fossile fremkomstmidler. • Gjenvinningsgrad i avfall- og avløpsbehandling øker. • Kommunen er en foregangskommune innen klima- og miljøvennlige bygg. • Kommunen tilrettelegger for energinøytral utbygging. • Kommunen stiller klima- og miljøkrav i reguleringsplaner. • Kommunen reduserer klimabelastning ved bruk av digitalisert kommunikasjon. • Nye boligområder planlegges som bilfrie områder der det tilrettelegges for samkjøringsløsninger. • Kommunen tilrettelegger for kretsløpsbaserte løsninger. • Kommunen utarbeider årlig klimagassregnskap og – budsjett som konkretiserer tiltak. Klimamålene gjelder både for Nesodden som samfunn og organisasjon.
God klimatilpasning	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen ivaretar vegetasjon for flom, skreddemping og sikring mot tørke.
Bevare Nesoddens biomangfold og grønne preg	<ul style="list-style-type: none"> • Nesoddmarka får et forsterket vern med egne verneområder. • Kommunen verner grøntstruktur i prioriterte utbyggingsområder. • Kommunen styrker områder der vegetasjon og/eller vann inngår som en naturlig del av områdene sammen med bebyggelse og infrastruktur.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skjøtter verdifulle naturområder og naturtyper. Ivaretagelse av stedegen vegetasjon er derfor viktig i regulerings- og byggesaksarbeidet. • For å ta vare på sårbare arter avsetter kommunen hensynssoner i arealplanleggingen for å sikre at de viktigste områdene med biologisk mangfold ikke blir bygd ned. • Kommunen arbeider for å hindre spredning av svartelistede arter i kommunen, og fjerning av allerede etablerte, uønskede arter. • Kommunen ivareta differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen i tråd med statlige føringer. • Kommunen tilrettelegger for at vassdrag oppnår god miljøtilstand.
Redusere marin forøpling	<ul style="list-style-type: none"> • Marin forøpling dekkes av lokale vedtekter. • Kommunen reduserer plast på avveie fra byggevirksomhet, kunstgressbaner mm. • Kommunen legger til rette for miljøvennlige småbåthavner.
Sikre bærekraftig masseforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen lager strategi for håndtering og deponering av overskuddsmasser. • Kommunen sikrer forsvarlig håndtering av byggeavfall og forurensede byggemasser.

4.4. Fremtidsrettet samfunnsøkonomi

Et samfunn med fremtidsrettet økonomi kjennetegnes ved bærekraftig ressursforvaltning og nærhet til arbeidsplasser. Bærekraftig økonomi handler om å legge til rette for delingsøkonomi, entreprenørskap, innovasjon, utveksling og samarbeid. Nesodden har en kompetent befolkning, gode bostedskvaliteter og lav arbeidsledighet. Det er viktig å legge forholdene til rette for at flere skal kunne arbeide på Nesodden, og gjennom næringsutvikling kan det legges til rette for flere kompetansekrevene arbeidsplasser.

Mål (slik vil vi ha det):	Strategier (slik gjør vi det):
Økt andel sysselsatte som jobber i egen kommune	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen øker dialog og samarbeid med næringslivet. • Kommunen planlegger og klargjør arealer for næringsutvikling. • Kommunen arbeider for etablering av helse-/rehabiliteringsvirksomhet. • Kommunen arbeider for etablering av reiselivs- og opplevelsesnæringer. • Kommunen arbeider for etablering av maritime og marine næringer. • Kommunen arbeider for å forbedre kommunens veiforbindelse i sør.

Utvikle posisjon som Norges fremste kunstnerkommune	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen legger til rette for utviklingen av kulturbaserte næringer. • Kommunen knytter seg til internasjonale nettverk som f.eks. «artist villages» og «cittaslow».
Legge til rette for matproduksjon og ivaretagelse av verdifulle matjordarealer	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen hindrer nedbygging av jordbruksarealer gjennom reguleringsplaner. • Kommunen vurderer alternative utbyggingsområder som ikke er i konflikt med matjordressursene ved nødvendig utbygging.
Utvide samarbeid mellom næring, forskningsmiljø og offentlige aktører	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen styrker samarbeid med NMBU mfl. • Kommunen gjør offentlige data tilgjengelige for å bidra til å utvikle nye tjenester eller gi økt verdiskaping i form av nye produkter.

4.5. Fremtidsrettet mobilitet (samferdsel og digital infrastruktur)

God og bærekraftig mobilitet handler å legge til rette for gående og syklende og for lavutslippsløsninger ved bilbruk og kollektivløsninger. Kommunen skal legge til rette for bærekraftige, innovative og trygge transportveier. Utvikling, testing og bruk av intelligente transport systemer er en viktig del av det å utvikle fremtidsrettete mobilitetsløsninger. Beslutningsmyndigheten på samferdselsområdet ligger hos fylkeskommunen, som utforming

av det kollektive rutetilbudet. Kommunens virkemidler er derfor begrensede, men kommunen skal være samarbeidspartner, pådriver og tilrettelegger for ønsket utvikling.

Avhengigheten av digitale tjenester har økt. Fravær av digital infrastruktur og driftsavbrudd er stadig mer kritisk. Kommunen har eget fibernettverk mellom de fleste kommunale enhetene i kommunen. Kommunen skal tilrettelegge for utbygging av infrastruktur for kommunikasjon slik at kommunens nettjenester blir tilgjengelig for flest mulig. Godt utbygd digital kommunikasjon er viktig for næringslivet og avgjørende for innbyggernes muligheter for samfunnsdeltakelse og tilgang til tjenester på nett.

Mål (slik vil vi ha det):	Strategier (slik gjør vi det):
Redusert behov for bilbruk	<ul style="list-style-type: none"> • Kollektivtilbud på Nesodden og mellom Nesodden og Oslo/Lysaker/Ski/Ås/Frogn styrkes. • Kommunen øker fokus på fjorden som transportvei. • Kommunen etablerer sanntidssystem over ledig kapasitet på parkeringsplasser og ladepunkter for el-biler. • Kommunen utvikler nye løsninger for å frakte innbyggere til et miljøvennlig kollektivtilbud. • Kommunen utvikler bolig- og næringsområder som støtter opp om et godt kollektivtilbud. Ved planlegging og regulering av boligområder i nærheten av kollektivpunkt vurderes muligheten for delvis eller helt bilfrie område.
Bedre tilrettelegging for syklende	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen arbeider for sammenhengende gang- og sykkelveinett langs hovedveiene i kommunen. Kommunen vurderer forskuttering. • Kommunen har bygdesykler til utleie. • Kommunen jobber for bedre mulighet for å ta sykkel med på kollektivtilbud.
Trafikksikker kommune	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen opprettholder sertifisering som trafikksikker kommune.
Tilfredsstillende digital infrastruktur. God tilgang til bredbånd, mobil og annen digital kommunikasjon	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen har tilfredsstillende bredbåndsinfrastruktur, fibernett og mobildekning som gir innbyggere og næringsliv tilstrekkelig kapasitet.

5. Kommuneorganisasjonen bak et bedre Nesodden

For å oppnå ønsket tjeneste- og samfunnsutvikling, er forutsetningene en fremtidsrettet organisasjon og bærekraftig forvaltning av kommunens ressurser.

5.1. Fremtidsrettet organisasjon

Den viktigste ressursen for Nesodden kommune som organisasjon er medarbeiderne. Innbyggerinvolvering og digitalisering vil være sentralt. Kommunen skal være fleksibel og åpen for kultur- og strukturendringer.

Mål (slik vil vi ha det):	Strategier (slik gjør vi det):
Aktiv involvering av innbyggere og andre samarbeidspartnere	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen lytter til innbyggerne og tilpasser tjenestene. • Kommunen utvikler framtidens tjenester og samfunn sammen med innbygger. • Kommunen arbeider tverrfaglig for å gi helhetlig tjenester.
Organisasjonen er lærende og innovativ	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen har høy etisk standard. • Kommunes samfunnsansvar gjennomsyrrer alt vi gjør, kommunes verdier og etiske retningslinjer er en felles plattform for ansatte og folkevalgte.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen har godt partsamarbeid som kvalitetssikrer godt arbeidsmiljø og sørger for utvikling. • Kommunen verdsetter innovasjon og nytenkning.
Organisasjonen rekrutterer, utvikler og beholder kompetente medarbeidere	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen er en god og inspirerende arbeidsplass. • Kommunen legger til rette for mangfold og inkludering. • Kommunen er åpen for hospitering, lærlingordninger og praksisplasser.
Organisasjonen er åpen og fleksibel	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen tar i bruk digitale løsninger. • Kommunen tilpasser organisasjoner i tråd med nye krav. • Kommunen samhandler og deler kunnskap på tvers av fag og organisatoriske grenser for å gi helhetlige tjenester. • Kommunen utvikler nye arbeidsformer, tar i bruk ny teknologi og utnytter ressursene effektivt. • Kommunen har medarbeidere som utnytter tiden effektivt og er fleksible i forhold til endringer.

5.2. Fremtidsrettet økonomiforvaltning

Miljøets tåleevne og fremtidige generasjoners behov tilsier en langsiktig, bærekraftig forvaltning av kommunens samlede ressurser. Kommunens økonomiske rammer blir styrt av staten gjennom fastsetting av skattøre, overføring av rammetilskudd og tildeling av øremerkede tilskudd. Nesodden har en lavere andel av frie inntekter per innbygger enn sammenlignbare kommuner. Bakgrunnen er at inntektssystemets kriterier (befolkningssammensetning, geografi mv.) tilsier at det er rimeligere å produsere tjenester for innbyggerne i Nesodden enn for andre kommuner. Dette innebærer strenge prioriteringer, og at utgiftene til tjenesteproduksjon i gjennomsnitt må være lavere per innbygger enn i sammenlignbare kommuner.

Rett bruk av digitale verktøy kan gi gevinster i tidsbruk, kvalitet og redusert ressursbruk. Automatiske integrasjoner mellom systemer minsker risiko for mulige feilkilder. Bruk av nasjonale felleskomponenter for integrasjon og samhandling med de nasjonale løsningene gir muligheter for å automatisere flere tjenester og være mer proaktive overfor innbyggerne. Ved innkjøp av nye system må det ses på også se på utviklingspotensialet fremover. Gjennom en aktiv og innovativ innkjøpspolitikk er det muligheter for å legge til rette for innovasjon som også kan gi store økonomiske besparelser.

Mål (slik vil vi ha det):	Strategier (slik gjør vi det):
En fornuftig og bærekraftig økonomiforvaltning som gir nåværende og framtidige folkevalgte handlefrihet	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen øker evnen til å møte svingninger i inntekts- og utgiftsnivået ved å styrke netto driftsresultat i kommende planperioder. Minimum 1,75 % netto driftsresultat sikres. • Selvfinansieringsgrad på investeringer er på minimum 25 %. • Innkjøp er etiske ved å sikre at anskaffelser og leverandører ivaretar innbyggers integritet og personvern. • Kommunen foretar strategisk eiendomsoppkjøp og salg.
Klimavennlig drift av kommunen	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens bygg og anlegg er godt vedlikeholdt. • Årlige bærekraftrapporter danner grunnlag for kommunens politikk.
Levering av gode tjenester kostnadseffektivt	<ul style="list-style-type: none"> • Før anskaffelser gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser. Gevinstrealisering ved anskaffelser synliggjøres. • Muligheter i eksisterende digitale verktøy utnyttes. De digitale systemene er oppdaterte og relevante. Kun en versjon av systemet er i drift i kommunen. • Beslutning om innføring av nye digitale system er basert på reelle kost/nytte-analyser av eksisterende versus eventuelt nye system. • Prioritering mellom områder for selvbetjening gjøres etter vurderinger av samlet nytte- og effektiviseringsgevinster for både bruker og kommuneorganisasjon. Løsning som gir gjenbruksmuligheter for flere tjenester og utvikler kommunens bruk av nasjonale standarder prioriteres.

Alle bilder: unsplash.com